

Банка Поштанска штедионица, а.д., Београд
Сектор за управљање ризицима

Број: С02/37-2015
Датум: 18.05.2015. године

ГОДИШЊА ОБЈАВА ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА БАНКЕ ЗА 2014. ГОДИНУ

Београд, мај 2015. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке	3
1.2. Основни показатељи адекватности капитала	3
2. СТРАТЕГИЈА БАНКЕ И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА	3
2.1. Стратегија Банке.....	3
2.2. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима	4
2.3. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима.....	5
2.4. Врсте ризика	6
2.4.1. Кредитни ризик и ризик концентрације.....	7
2.4.2. Каматни ризик	11
2.4.3. Ризик ликвидности	12
2.4.4. Девизни ризик.....	14
2.4.5. Оперативни ризик	16
3. КАПИТАЛ	17
4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА	26
5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА	28
6. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА	30
6.1. Кредитни ризик	30
6.1.1. Квалитативне информације.....	30
6.1.2. Квантитативне информације.....	33
6.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика	39
6.2. Каматни ризик	41
6.3. Ризик ликвидности	42
6.4. Девизни ризик.....	43
6.5. Оперативни ризик	44
7. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ	45

1. УВОД

1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке

Поштанска штедионица је основана 1921. године, а дана 12.12.2002. године је трансформисана у банку, која послује под називом Банка Поштанска штедионица, а.д. Београд (у даљем тексту: Банка).

Седиште Банке је у Београду, у Улици Краљице Марије бр. 3.

Ажурни и тачни подаци који се односе на:

- податке о члановима Управног и Извршног одбора Банке,
- податке о организационој структури Банке,
- пун назив, адресу и седиште свих организационих делова Банке са контакт телефонима, е-mail адресама руководиоца организационих делова

доступни су континуирано на званичној веб страници Банке <http://www.posted.co.rs/>.

У циљу испуњења регулаторних захтева који се односе на обавезу објављивања одређених података из пословања банака, у складу са Законом о банкама („Службени гласник РС“, бр.107/2005, 91/2010 и 14/2015) и Одлуком о објављивању података и информација банке („Службени гласник РС“, бр. 125/2014 и 4/2015), Банка је утврдила интерну Процедuru о објављивању података и информација Банке и у складу са истом сачињен је овај Извештај.

Извештај се јавно објављује на интернет домену Банке (www.posted.co.rs).

Објављивање се односи искључиво на податке Банке, с обзиром да Банка не врши консолидацију.

У наставку се презентују прописани подаци и информације за период 01.01.2014.-31.12.2014. године.

1.2. Основни показатељи адекватности капитала

Укупан регулаторни капитал на дан 31.12.2014. године износи 11.589.266 хиљ. RSD, а капитални захтеви износе 5.183.776 хиљ. RSD.

Укупан интерни капитал на дан 31.12.2014. године утврђен је у износу од 11.906.214 хиљ. RSD, а интерни капитални захтеви утврђени су у износу од 7.426.598 хиљ. RSD.

Адекватност капитала у складу са регулаторним критеријумима износи **26,83%**, а адекватност интерног капитала (утврђена у процесу интерне процене адекватности капитала) износи **19,25%**.

2. СТРАТЕГИЈА БАНКЕ И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

2.1. Стратегија Банке

Основна стратешка опредељења Банке усмерена су на:

- Наставак континуитета пословања из претходног периода и задржавање традиционалног и препознатљивог имиџа Банке;
- Јачање тржишне позиције Банке у банкарском сектору Србије у свим сегментима пословања, уз коришћење предности које су произашле из аквизиције банака у

претходном периоду.

У том смислу активности ће се одвијати у више стратешких праваца:

- Повећање нивоа извора средстава кроз јачање клијентске, депозитне и капиталне базе, уз фокусирање на трансакционе депозите и стимулисање раста депозита;
- Прилагођавање банкарских производа захтевима клијената и конципирање разноврсне и свеобухватне понуде кредитних производа, уз интензивирање кредитне активности, посебно у сегменту пословања са физичким лицима;
- Развој и промовисање понуде свих врста банкарских услуга - платне картице, платни промет у земљи и иностранству, инвестиционо банкарство, и бројни други електронски сервиси и услуге;
- Креирање и спровођење адекватне каматне политике – конкурентне и атрактивне каматне стопе за клијенте, које су трошковно избалансиране за Банку;
- Континуирано управљање свим врстама ризика, управљање капиталом и обезбеђивање одговарајуће корелације ових параметара, уз поштовање регулаторних и интерних лимита;
- Планирање, буџетирање и контрола свих трошкова на више нивоа (принцип профитних центара) ради оптимизације управљања трошковима;
- Институционални развој Банке у погледу пословне мреже, техничко –технолошког развоја и развоја кадрова;
- Наставак друштвено одговорног приступа са посебним акцентом на пројектима из домена екологије, заштите људских права, и борбе против корупције.

Као резултат тих активности очекује се реализација следећих циљева:

- Одржавање високог нивоа ликвидности;
- Задовољство клијената Банке;
- Профитабилно пословање;
- Јачање тржишне позиције Банке у банкарском сектору Србије.

2.2. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима

Процес управљања ризицима конципиран је тако да обезбеди реализацију оперативних и стратешких циљева Банке и свођење ризика у оквире који су прихватљиви за све заинтересоване стране: власнике капитала, регулатора, кредиторе, клијенте и саму Банку.

Упоредо са процесом управљања ризицима, односно као његов саставни део одвија се процес интерне процене адекватности капитала као и процес управљања капиталом. Интерактивност ових процеса обезбеђује да преузети ниво ризика буде усклађен са обимом и структуром капитала – Банка одлучује о преузимању ризика у мери у којој они могу бити заштићени капиталом, а истовремено Банка управља капиталом тако да његов ниво и структура увек буде у одговарајућој сразмери са нивоом и структуром постојећих и очекиваних ризика које Банка преузима.

Сви принципи и правила за управљање ризицима у Банци интегрисани су у јединствен систем за управљање ризицима који је усклађен са величином и организационом структуром Банке, са природом, обимом и сложености пословних активности Банке и ризичним профилем Банке.

Основни принципи функционисања система за управљање ризицима су:

- целовитост система што подразумева обезбеђивање управљања ризицима свих врста, на свим нивоима извршавања пословних активности и на свим нивоима одлучивања,
- флексибилност система у смислу сталног унапређења и развоја,

- процена способности за преузимање ризика, контролу и мерење ризика и процену усклађености са нивоом капитала,
- дефинисање надлежности и компетенција и благовремено и ефикасно извештавање.

Систем чине следећи елементи: стратегије, политике и планови за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала, процедуре, методологије и упутства за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала, одговарајућа унутрашња организација, систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем, планови активности у ситуацијама повећане изложености појединачним или укупним ризицима и друга интерна акта.

Систем обезбеђује да се процес управљања ризицима спроводи на јединствен, стандардизован начин у свим пословним активностима, укључујући и активности које је Банка поверила трећим лицима.

Процес управљања ризицима обухвата:

- идентификацију ризика,
- процену и мерење ризика (укључујући и мерење у оквиру симулација измењених околности – стрес тестирање и сценарио анализе),
- контролу, праћење и ублажавање ризика,
- извештавање о ризицима.

2.3. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима

Банка је успоставила организациону структуру која обезбеђује јасно дефинисане надлежности и одговорности, конзистентне и транспарентне линије комуницирања, и размене информација, што подразумева следеће:

- доношење унутрашњих аката Банке којима се уређује организација послова и омогућује да се дужности, надлежности и одговорности запослених у Банци и нивои одлучивања и овлашћења за доношење одлука могу јасно утврдити,
- упознавање запослених са дужностима, надлежностима и одговорностима,
- документованост процеса доношења и спровођења одлука,
- поделу дужности, надлежности и одговорности запослених укључујући и ниво Извршног одбора Банке, којом се спречава сукоб интереса,
- успостављање ефикасне сарадње на свим организационим нивоима Банке,
- укључивање адекватног броја запослених одговарајуће стручности и професионалног искуства у систем управљања ризицима,
- постојање независног организационог дела који се бави управљањем ризицима – Сектор за управљање ризицима,
- обезбеђење континуитета у спровођењу Стратегије и Политика управљања ризицима,
- успостављање адекватне политике зарада и других примања запослених, чланова Управног одбора Банке и осталих одбора у Банци.

Процес управљања ризицима организован је на следећи начин:

- надлежност за преузимање ризика, идентификацију и мерење истих имају организациони делови који се баве оперативним активностима,
- надлежност за мерење и процену, праћење и контролу преузетих ризика има Сектор за управљање ризицима,
- размена информација између свих организационих делова Банке врши се континуирано,

- извештавање о изложености ризицима је успостављено на континуираној основи - Сектор за управљање ризицима редовно сачињава извештаје о изложености ризицима и доставља их надлежним органима Банке.

На тај начин обезбеђено је раздвајање активности преузимања ризика од активности контроле и праћења ризика.

Управни одбор Банке је одговоран за успостављање јединственог система управљања ризицима у Банци и за надзор над тим системом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и утврђивање стратегија, политика и планова за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала.

Извршни одбор Банке је одговоран за спровођење стратегија, политика и планова за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала, које је усвојио Управни одбор, утврђивање процедура, методологија и других аката за идентификовање, мерење и процену ризика, контролу и ублажавање ризика и процеса интерне процене адекватности капитала и за њихово спровођење.

Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) је одговоран за континуирани надзор примене аката за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола, и по потреби предлаже начине за њихово унапређење.

Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) је одговоран за праћење изложености Банке ризицима који произилазе из структуре њених билансних и ванбилансних ставки, и предлагање мера за управљање каматним, девизним ризиком и ризиком ликвидности.

Кредитни одбор Банке је задужен за одржавање оптималног нивоа кредитне изложености Банке на основу предлога за одобрење појединачних пласмана.

Сектор за управљање ризицима је одговоран за сачињавање аката из области управљања ризицима, успостављање модела и методологија за идентификовање, мерење, праћење, контролу и извештавање о изложености ризицима. У надлежности овог Сектора је и независна процена кредитног ризика приликом одобравања пласмана правним лицима и предузетницима.

Сектор за контролу усклађености пословања Банке одговоран је за спровођење политике и процедуре за управљање ризиком усклађености пословања Банке, предлагање планова за управљање главним ризицима пословања Банке и извештавање органа Банке о ризицима усклађености пословања Банке.

Сектор за унутрашњу ревизију је дужан да иницира активности којима се обезбеђује да се ризици којима је Банка изложена у свом пословању на одговарајући начин идентификују и контролишу, даје препоруке и обезбеђује да органи Банке буду благовремено информисани о уоченим неправилностима.

Остали организациони делови Банке, дужни су да у свом делокругу рада спроводе активности дефинисане процедурама и другим актима за управљање ризицима и процесом интерне процене адекватности капитала. Организациони делови Банке, који представљају подршку систему управљања ризицима, дужни су да достављају податке и информације који су неопходни за спровођење процедура за идентификовање, мерење, праћење, ублажавање и управљање ризицима, којима је Банка изложена у свом пословању.

2.4. Врсте ризика

Кључни ризици којима је Банка изложена у свом пословању и у вези са којима обелодањује податке су: кредитни ризик, ризик концентрације, каматни ризик, ризик ликвидности, девизни ризик и оперативни ризик.

Сви наведени ризици, сагласно актима Банке сматрају се материјално значајним, а кредитни ризик, ризик концентрације, девизни ризик и оперативни ризик сматрају се капитално релевантним. За покриће капитално релевантних ризика Банка утврђује и израчунава интерне капиталне захтеве.

Ризику друге уговорне стране Банка је изложена по основу репо трансакција, где је друга уговорна страна Народна Банка Србије. Банка не мери ризик друге уговорне стране док се изложеностима Банке према Народној банци Србије додељује пондер кредитног ризика 0%, те, сходно томе, не обелодањује податке у вези са овим ризиком.

2.4.1. Кредитни ризик и ризик концентрације

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неизвршавања обавеза дужника под уговореним условима.

Кредитни ризик обухвата и кредитно-девизни ризик, резидуални ризик и ризик смањења вредности потраживања:

- Кредитно – девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски положај и кредитну способност дужника услед утицаја промене курса динара, што директно утиче на пораст кредитног ризика;
- Резидуални ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед тога што су технике ублажавања кредитног ризика мање ефикасне него што се очекује, или њихова примена недовољно утиче на умањење ризика којима је Банка изложена;
- Ризик смањења вредности потраживања је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу смањења вредности откупљених потраживања услед готовинских или неготовинских обавеза претходног повериоца према дужнику.

Непосредно повезан са кредитним ризиком је ризик концентрације.

Ризик концентрације је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед концентрације изложености Банке према једном лицу или према групи повезаних лица, према лицу повезаном са Банком, према једној врсти производа, грани, сектору и инструментима обезбеђења, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Ризик концентрације односи се на:

- велике изложености, и то према једном лицу, према групи повезаних лица и према лицима која су повезана са Банком у власничком или управљачком смислу,
- групе изложености, и то према привредном сектору, према привредној грани, према врсти производа и сл.,
- инструменте обезбеђења и то на нивоу пружаоца заштите, на нивоу групе пружалаца заштите (повезана лица, припадност истом сектору, грани и сл.) на нивоу типа и врсте инструмента обезбеђења.

Циљ политике управљања кредитним ризиком и ризиком концентрације је утврђивање и одржавање пожељне структуре кредитног портфолија у смислу прихватљивог нивоа кредитног ризика и ризика концентрације и одговарајуће сразмере изложености овим ризицима и приноса на капитал.

Политике управљања кредитним ризиком и ризиком концентрације су интегрални део система за управљање ризицима и базирају се на успостављању кредитног процеса. Кредитни процес обухвата процес одобравања пласмана и процес управљања кредитним

ризиком, укључујући и ризик концентације, те се у том контексту управљање кредитним ризиком може дефинисати као управљање портфолијом пласмана што подразумева следеће:

- објективну процену кредитне способности клијента,
- разврставање у одговарајуће категорије ризичности према регулаторним и интерним критеријумима,
- успостављање и одржавање одговарајућег квалитета кредитног портфолија,
- успостављање система лимита,
- успостављање индикатора раног упозорења пораста изложености кредитном ризику,
- формирање и одржавање оптималне структуре портфолија пласмана и инструмената обезбеђења,
- успостављање система за благовремену идентификацију потенцијално ризичних клијената,
- максималну заштиту портфолија пласмана Банке применом одговарајућих техника за ублажавање кредитног ризика,
- континуирано унапређење система управљања кредитним ризиком.

Управљање кредитним ризиком и ризиком концентације

Управљање кредитним ризиком и ризиком концентације врши се пре одобравања изложености и континуирано, у току трајања изложености, и то:

- на нивоу клијента, у смислу утврђивања финансијског стања и кредитне способности клијента са становишта измирења обавеза,
- на нивоу појединачног пласмана, у смислу утврђивања степена ризичности конкретне изложености, у зависности од њених специфичности у погледу намене, рока, кредитне историје клијента, инструмената обезбеђења итд.,
- на нивоу портфолија пласмана, периодично, утврђивањем квалитета портфолија на основу анализе обима и структуре портфолија и праћења динамике и трендова промена кључних сегмената портфолија,
- на нивоу организационих јединица и организационих облика, по врстама пласмана, валутној, секторској и рочној структури, и према степену ризичности наплате потраживања, чиме се обезбеђује управљање ризицима на нижим нивоима агрегирања пласмана у односу на укупан портфолио,
- на нивоу портфолија инструмената обезбеђења.

Банка квартално врши класификовање потраживања у одређене категорије ризичности, а по потреби и у краћим временским интервалима. Класификовање се врши у складу са регулаторним и интерно дефинисаним критеријумима.

Мерење и процена кредитног ризика и ризика концентације

Систем мерења и процене кредитног ризика одговара природи, обиму и сложености кредитне активности Банке.

Квантификовање ризичности појединачних ставки (по пласману и клијенту) а затим и утврђивање укупног нивоа кредитног ризика врши се у складу са:

- регулаторним критеријумима,
- интерним критеријумима и моделима које је дефинисала Банка и прописала интерним методологијама.

Кредитни ризик се мери / процењује на више нивоа:

- на нивоу клијента реализује се утврђивањем његове кредитне способности и сходно томе класификовањем у одговарајућу категорију ризичности,
- на нивоу појединачног пласмана реализује се класификовањем конкретног пласмана у одговарајућу категорију ризичности (у зависности од кредитне способности клијента, уредности у измиривању обавеза и инструмената обезбеђења) и разврставањем у групу потраживања са сличним карактеристикама,
- на нивоу портфолија пласмана може се реализовати на два начина:
  1. на основу нивоа резерви за процењене губитке и нивоа исправке вредности пласмана и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама, или
  2. утврђивањем висине капиталног захтева за покриће кредитног ризика.

Мерење ризика концентрације врши се израчунавањем одређених рација односно упоређивањем односа одређених параметара.

Параметри који су предмет рацио анализе су појединачна изложеност, групе изложености, капитал Банке, портфолио пласмана, појединачни инструмент обезбеђења, портфолио инструмената обезбеђења.

Квантификовање концентрације изложености на различитим нивоима врши се:

- у складу са регулаторним критеријумима и то мерењем односа конкретног пласмана / портфолија пласмана (једног лица, повезаних лица и лица повезаних са Банком) и капитала Банке,
- у складу са критеријумима које је Банка дефинисала интерним актима и то стављањем у однос одређеног сегмента бруто билансних пласмана и билансне активе која се класификује.

Банка контролу над ризиком концентрације обезбеђује успостављањем система лимита, мерењем евентуалних одступања од истих, као и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита.

Извештавање о процесу управљања кредитним и ризиком концентрације

Извештавање о кредитном ризику

Сектор за финансије, рачуноводство и извештавања

- сачињава месечни извештај НПЛ и друге извештаје у складу са регулативом, које доставља Народној банци Србије и надлежним организационим деловима,
- сачињава кварталне извештаје о изложености кредитном ризику и доставља их, на прописан начин и у дефинисаној форми и роковима, Народној банци Србије и надлежним организационим деловима.

Сектор за послове са становништвом, Сектор за платне картице, Сектор за послове са привредом, Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке

- сачињавају извештаје из своје надлежности и у складу са утврђеном динамиком достављају надлежним органима Банке,
- сачињавају извештаје у складу са овом Процедуром и достављају Сектору за управљање ризицима.

Сектор за наплату лоших пласмана

- сачињава месечне извештаје о наплати лоших пласмана и доставља Управном одбору Банке, Извршном одбору Банке и Сектору за управљање ризицима.

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке кредитном ризику месечно, квартално и годишње Извршни одбор, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци,
- припрема и презентује информације о природи и степену ризика који потичу од финансијских инструмената, а које се обелодањују у складу са МСФИ,
- према потреби припрема и презентује и друге извештаје у вези са управљањем кредитним ризиком, на захтев руководства или на сопствену иницијативу,
- извештава о резултатима стрес тестирања, најмање једном годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке у оквиру јединственог извештаја о анализи стрес сценарија.

Извештавање о ризику концентрације

Сектор за финансије, рачуноводство и извештавања

- сачињава кварталне извештаје о великим изложеностима Банке према једном лицу или према групи повезаних лица и изложеностима према лицима повезаним са Банком и доставља их, на прописан начин и у дефинисаној форми и роковима, Народној банци Србије и надлежним организационим деловима.

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке ризику концентрације месечно, квартално и годишње, Извршни одбор, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци;
- према потреби припрема и презентује и друге извештаје у вези са управљањем ризиком концентрације, на захтев руководства или на сопствену иницијативу,
- у случају идентификације могућег пораста ризика, извештава Извршни одбор Банке и Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) и предлаже мере у циљу смањења и ублажавања ризика,
- извештава о резултатима стрес тестирања, најмање једном годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке у оквиру јединственог извештаја о анализи стрес сценарија.

Технике ублажавања кредитног ризика и ризика концентрације

Пословном политиком су дефинисани инструменти обезбеђења које Банка прибавља при преузимању кредитног ризика.

Одговарајућим процедурама и методологијама Банка је детаљније дефинисала:

- технике ублажавања кредитног ризика које користи,
- начине прибављања инструмената обезбеђења,
- правила за признавање техника за ублажавање кредитног ризика које користи.

Банка уговара инструменте обезбеђења и они не могу бити замена за могућност дужника да измири своје обавезе.

Избор инструмената обезбеђења (једног или њихове комбинације) у функцији је минимизирања кредитног ризика, а код сваког конкретног ангажовања опредељен је:

- бонитетом клијента са јасно дефинисаним примарним изворима отплате,

- висином ангажовања у односу на финансијску ситуацију клијента, мерено категоријом укупних прихода и нето добитка, као и исказаним параметрима успешности пословања,
- финансијским ефектима конкретног посла – на бази пројекција новчаних токова,
- роком на који се Банка ангажује, имајући у виду да дужи рок имплицира виши кредитни ризик.

Вредност инструмента обезбеђења мора бити довољна за наплату целокупног потраживања Банке (главница, камата, накнада итд).

Праћење инструмената обезбеђења спроводи се редовно у поступку праћења изложености.

Ради ублажавања изложености ризику концентрације примењују се и следећи поступци

- јасно дефинисање начина утврђивања повезаних лица;
- доследно придржавање критеријума повезаности;
- процена постојања потенцијалног ризика концентрације;
- поштовање дефинисаних лимита.

2.4.2. Каматни ризик

Каматни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена каматних стопа, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи.

Банка је изложена различитим врстама каматног ризика и то:

- ризику временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена, који проистиче из једнаких промена каматних стопа за различите рокове доспећа,
- ризику криве приноса коме је изложена услед промене облика криве приноса,
- базном ризику, коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена,
- ризику опција, коме је изложена због уговорних одредаба у вези с каматно осетљивим позицијама (кредити с могућношћу превремене отплате, депозити с могућношћу превременог повлачења и др.).

Каматни ризик је присутан код позиција у динарима, у девизама и у динарима са валутном клаузулом.

Управљање каматним ризицима

Управљање каматним ризицима обухвата:

- надзор и контролу над каматносном активом и пасивом што подразумева континуирано праћење обима и структуре каматносног активног и пасивног,
- надзор и контролу над системом каматних стопа,
- обезбеђивање ефикасног механизма прилагођавања каматних стопа тржишним кретањима и профитабилним пројектима,
- пројектовање обрачунатих прихода и расхода од камата - укупно као и на нивоу организационих делова, према врсти производа и сектору.

У поступку управљања ризицима примењују се следећи поступци:

- статистички приступ историјске анализе остварених резултата,
- предвиђање очекиваних ефеката уз различита претпостављена кретања каматних стопа и промена обима и структуре каматносног активног и пасивног,

- пројектовање очекиваног утицаја пада или пораста каматних стопа на висину нето прихода,
- предлагање мера за превазилажење евентуалног ризика.

Мерење и процена каматног ризика

Мерење и процена каматног ризика се спроводи применом квантитативних и квалитативних техника.

Мерење и процена изложености каматном ризику врши се на следећи начин:

- утврђивањем покривености расхода приходима,
- *gap* анализом и утврђивањем *gap* рација као разлике каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве,
- рацио анализом,
- спровођењем стрес тестова.

Извештавање о процесу управљања каматним ризиком

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке каматном ризику месечно, квартално и годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци,
- у случају идентификације могућег пораста ризика, извештава Извршни одбор Банке и Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), и предлага мере у циљу смањења, диверсификације и ублажавања ризика,
- извештава о резултатима стрес тестирања, најмање једном годишње, Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке у оквиру јединственог извештаја о анализи стрес сценарија.

Ублажавање изложености каматном ризику

Основни начини за ублажавање изложености каматном ризику који Банка примењује су:

- усклађивање средстава и обавеза према врсти каматне стопе (фиксне, променљиве), према роковима доспећа или датумима поновног одређивања висине каматних стопа,
- утврђивање лимита и мерење евентуалних одступања од истих, као и утврђивање дозвољених зона одступања од лимита.

Банка, ради ублажавања изложености каматном ризику, спроводи следеће мере и активности (појединачно и/или кумулативно):

- преиспитивање висине активних и пасивних каматних стопа,
- повећање/смањење каматно осетљиве активе/пасиве,
- повећање/скраћење рокова доспећа каматно осетљиве активе/пасиве.

2.4.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неспособности Банке да испуњава своје доспеле обавезе, и то због:

- повлачења постојећих извора финансирања односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора средстава), или

- отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности).

Ризик ликвидности представља могућност настанка диспропорције између прилива и одлива средстава и присутан је на више нивоа у пословању Банке:

- укупна ликвидност Банке и то дугорочно и краткорочно,
- парцијална ликвидност и то у готовинском и безготовинском пословању, у динарском и девизном пословању и у значајним валутама за Банку (RSD, EUR, USD, CHF).

Управљање ризиком ликвидности

Управљање ризиком ликвидности обухвата:

- управљање пасивом што подразумева обезбеђење квалитетних извора средстава (капитал и депозити),
- управљање активом што подразумева ангажовања средстава у сигурне и профитабилне пласмане,
- успостављање и одржавање рочне усклађености извора средстава и пласмана,
- успостављање и одржавање валутне усклађености извора средстава и пласмана,
- успостављање и одржавање гранске и секторске усклађености извора средстава и дисперзија пласмана.

Мерење и процена ризика ликвидности

Мерење и процена ризика ликвидности спроводи се применом квантитативних и квалитативних техника.

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- израчунавањем показатеља ликвидности,
- праћењем нето токова готовине,
- утврђивањем индикатора ликвидности,
- утврђивањем индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- *gap* анализом,
- анализом стрес сценарија.

Извештавање о процесу управљања ризиком ликвидности

Сектор за финансије, рачуноводство и извештавања

- израчунава показатељ ликвидности и ужи показатељ ликвидности дневно и месечно и извештава НБС,
- извештај о обрачунатом показатељу ликвидности и ужем показатељу ликвидности доставља дневно Извршном одбору Банке, Сектору за управљање средствима и ликвидношћу Банке, Сектору за управљање ризицима и Сектору за унутрашњу ревизију.

Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке

- дневно обавештава Извршни одбор Банке о кретању показатеља ликвидности, и ужем показатеља ликвидности,
- израђује планове прилива и одлива средстава и доставља их Извршном одбору Банке, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Сектору за управљање ризицима и Сектору за унутрашњу ревизију,
- о свим већим, а непланираним исплатама депозита, односно већем приливу средстава по том основу, одмах обавештава Одбор за ликвидност Банке, Извршни

одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) и Сектор за управљање ризицима,

- у случају критично ниског нивоа ликвидности, најкасније наредног радног дана, обавештава Извршни одбор Банке о износу ликвидних средстава која недостају, разлозима неликвидности и о планираним активностима за отклањање узрока неликвидности.

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке ризику ликвидности месечно, квартално и годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци,
- у случају идентификације могућег пораста ризика, у сарадњи са Сектором за управљање средствима и ликвидношћу Банке, извештава Извршни одбор Банке и Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), и предлаже мере у циљу смањења, диверсификације и ублажавања ризика,
- извештава о резултатима стрес тестирања, најмање једном годишње, Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке у оквиру јединственог извештаја о анализи стрес сценарија.

Ублажавање изложености ризику ликвидности

Ублажавање изложености ризику ликвидности врши се на следећи начин:

- усклађивањем прилива и одлива средстава према року и валути и сектору,
- утврђивање, лимита, праћењем и мерењем евентуалних одступања од истих и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита,
- сачињавањем планова пословања који би се применили у случају настанка кризе ликвидности.

2.4.4. Девизни ризик

Девизни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промене девизног курса.

Управљање девизним ризицима

Управљање девизним ризицима обухвата:

- сачињавање, анализу и пројектовање девизног подбиланса,
- успостављање равнотеже девизног подбиланса Банке у смислу одржавања стабилног и оптималног нивоа и структуре активе и пасиве изражене у девизном знаку (рочна, валутна и секторска усклађеност),
- дефинисање кредитне и каматне политике у делу који се односи на девизне пласмане и девизно задуживање укључујући и позиције у динарима са валутном клаузулом,
- дефинисање начина формирања девизних курсева Банке у зависности од циљева које треба да реализије путем девизних курсева,
- редовно дневно праћење показатеља девизног ризика сагласно прописима дефинисаним од стране НБС,
- континуирано праћење кретања појединих валута и њиховог међусобног односа као и пројектовање очекиваних кретања и утицаја тих промена на финансијски резултат,
- симулирање и пројектовање обима и структуре девизног подбиланса и финансијског резултата при промени једног или више кључних параметара.

Мерење и процена девизног ризика

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- обрачуном девизне позиције,
- израчунавањем показатеља девизног ризика,
- утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- *gap* анализом и
- анализом стрес сценарија.

Извештавање о процесу управљања девизним ризиком

Сектор за финансије, рачуноводство и извештавања

- дневно доставља извештај о показатељу девизног ризика НБС, на начин, у форми и роковима прописаним важећом регулативом,
- извештај о обрачуну и структури показатеља девизног ризика доставља дневно Извршном одбору Банке, Сектору за управљање средствима и ликвидношћу Банке, Сектору за управљање ризицима и Сектору за унутрашњу ревизију,
- у случају да је збир укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату већи од 2% капитала, квартално доставља извештај о капиталном захтеву за покриће девизног ризика НБС, на начин, у форми и роковима прописаним важећом регулативом.

Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке

- дневно обавештава Извршни одбор Банке о кретању показатеља девизног ризика,
- у случају идентификације могућег пораста ризика, извештава Извршни одбор Банке и Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) и предлаже мере у циљу смањења и ублажавања ризика,
- у случају да је показатељ девизног ризика у току два узастопна радна дана већи од прописаног лимита, дужан је да о томе обавести НБС, најкасније наредног радног дана.

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке девизном ризику месечно, квартално и годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци,
- у случају идентификације могућег пораста ризика, у сарадњи са Сектором за управљање средствима и ликвидношћу Банке, извештава Извршни одбор Банке и Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) и предлаже мере у циљу смањења и ублажавања ризика,
- извештава о резултатима стрес тестирања, најмање једном годишње, Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке у оквиру јединственог извештаја о анализи стрес сценарија.

Ублажавање изложености девизном ризику

Банка, ради ублажавања изложености девизном ризику, може да примењује следеће поступке:

- куповина/продаја одређене валуте или готовине од клијената или на тржишту,
- конверзија валуте у валуту или валуте у готовину и обрнуто,
- куповина/продаја девизних хартија од вредности динарским средствима,
- повећање/смањење динарских обавеза и потраживања са девизном клаузулом.

2.4.5. Оперативни ризик

Оперативни ризик је ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста (ненамерних и намерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у Банци, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја.

Оперативни ризик укључује и:

- правни ризик који представља ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака у вези са пословањем Банке,
- ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези с процесима и системима Банке,
- ризике који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу.

Управљање оперативним ризицима

Управљање оперативним ризицима обухвата:

- мапирање пословних процеса – подразумева дефинисање свих пословних активности Банке по хоризонталној структури (по врстама банкарских производа и врстама послова) и по вертикалној структури (по организационом јединицама и организационом облицима),
- разврставање пословних активности у одговарајуће линије пословања - подразумева разврставање свих пословних активности у дефинисане линије пословања по критеријумима утврђеним интерним актима,
- разврставање нових пословних активности у одговарајуће линије пословања пре њиховог укључивања у редовне процесе,
- мапирање система одговорности подразумева јасно дефинисање хијерархије одговорности, јасно разграничење надлежности и система одлучивања,
- процену изложености ризицима при увођењу нових производа, услуга и активности пре започињања активности, процеса или пласирања новог производа,
- процену изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- примену принципа корпоративног управљања и едукацију запослених.

Мерење и процена оперативног ризика

Оперативни ризик Банка мери и процењује на основу:

- анализе података евидентираних у бази губитака,
- анализе података добијених методом самопроцењивања,
- процену изложености на основу кључних индикатора ризика,
- процене изложености ризицима по основу увођења нових производа, активности, процеса и /или система,
- процене изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- утврђивања капиталног захтева за оперативни ризик,
- анализе резултата спровођења стрес сценарија.

Извештавање о оперативном ризику

Сектор за финансије, рачуноводство и извештавања

- квартално доставља извештај о капиталном захтеву за оперативни ризик Народној Банци Србије на начин, у форми и роковима прописаним важећом регулативом.

Сектор за управљање ризицима

- извештава о изложености Банке оперативном ризику месечно, квартално и годишње Извршни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управни одбор Банке, у оквиру јединственог извештаја о изложености ризицима у Банци.

Ублажавање изложености оперативном ризику

Ублажавање изложености оперативном ризику врши се на следећи начин:

- сачињавањем и доследном применом јасних и конзистентних интерних аката која прецизно дефинишу све поступке у обављању сваке пословне активности,
- формирање интегралног система унутрашњих контрола који обезбеђује ефикасну контролу свих пословних процеса и међусобну компатибилност контролних поступака на свим нивоима,
- формирање јединствене базе података о догађајима који представљају изворе оперативног ризика, чијом се анализом ствара основ за доношење адекватних одлука,
- израду планова поступања и опоравка активности у случају катастрофа (настанка непредвиђених догађаја),
- дефинисање изгледа, садржаја и токова документације у смислу стандардизације форме, изгледа и садржаја докумената, развијања интерног система обележавања докумената, утврђивање начина манипулисања документацијом, дефинисање токова и архивирања документације,
- развијање свести о постојању оперативног ризика.

3. КАПИТАЛ

Капитал представља трајни извор финансирања који омогућава пословање и опстанак Банке на дуги рок. Обрачун капитала банке врши се у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке.

Капитал чини збир основног капитала и допунског капитала.

Карактеристике основног капитала

Елементи који се укључују у основни капитал Банке имају следеће карактеристике:

- немају одређени рок доспећа и не могу се повући,
- могу се користити за покриће губитка у току редовног пословања Банке безусловно, у целости и без одлагања,
- подложне су могућности отказивања или ограничења у исплати дивиденди,
- власници инструмената који се укључују у основни капитал Банке, имају подређено право на учешће у расподели стечајне, односно ликвидационе масе у односу на све остале повериоце и власнике других инструмената капитала у случају стечаја или ликвидације Банке,
- умањени су за све потенцијалне пореске обавезе.

Укупан капитал на дан 31.12.2014. године износи 11.589.266 хиљ. RSD. (исти датум претходне године 8.765.450 хиљ. RSD). У наставку је дата табела која приказује структуру капитала Банке на дан 31.12.2014. године.

Подаци о капиталној позицији банке (образак ПИ-КАП)

(у 000 RSD)

Назив позиције	Износ
УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	9.625.627
ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	14.972.892
Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	9.176.872
Емисиона премија	3.988.999
Резерве из добити	
Нераспоређена добит из ранијих година	1.807.021
Добит из текуће године	
Мањинска учешћа у подређеним друштвима	
Остале позитивне консолидоване резерве	
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	5.347.265
Губици из претходних година	
Губитак текуће године	
Нематеријална улагања	157.858
Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	
Износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција	
Регулаторна усклађивања вредности:	5.189.407
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	8.322
Остале нето негативне ревалоризационе резерве	
Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	
Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	5.181.085
Остале негативне консолидоване резерве	
УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	1.970.302
ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	1.970.302
Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	53.019
Емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција	
Део ревалоризационих резерви банке	1.917.283
Хибридни инструменти	
Субординиране обавезе	
Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке	
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА	
Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	
Потраживања по основу билансне aktive и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом	
Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу	
Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал	

Назив позиције	Износ
УКУПАН КАПИТАЛ	11.589.266
УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	11.595.929
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	6.663
Од чега умањење основног капитала	3.332
Од чега умањење допунског капитала	3.331
Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно других лица	
Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица	
Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрачунава капитал	
Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	6.663
Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке	
Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана	
Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених са другим лицима	
НАПОМЕНЕ	
Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране	
Износ исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити банке	
<i>Од чега на групној основи</i>	
<i>Од чега на појединачној основи</i>	
Износ очекиваног губитка према IRB приступу	
Бруто износ субординираних обавеза	

Подаци о основним карактеристикама финансијских инструмената који се укључују у обрачун капитала банке (образац ПИ–ФИКАП)

Р.бр.	Карактеристике инструмента	Опис
1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица
2.	Третман у складу с прописима	
2.1.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала	инструмент ос.капитала
2.2.	Индивидуални/групни/индивидуални и групни ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	индивидуални
2.3.	Тип инструмента	обичне акције
3.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	9.176.872
4.	Номинална вредност инструмента	10.000,00 динара
5.	Рачуноводствена класификација	акцијски капитал
6.	Иницијални датум издавања инструмента	30.08.2004.године
7.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	
7.1.	Оригинални датум доспећа	без датума доспећа
Р.бр.	Карактеристике инструмента	Опис
8.	Да ли постоји право превременог откупа (call option) на страни емитента	не
8.1.	Први датум активирања права превременог откупа	
8.2.	Накнадни датуми активирања права превременог откупа (ако је применљиво)	
9.	Купони/дивиденде	
9.1.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	променљиве
9.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	потпуно диск.право
9.3.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	потпуно диск.право
9.4.	Могућност повећања приноса (step up)	да
9.5.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	некумулативне
10.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	неконвертибилан
10.1.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	
10.2.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости конвертибилан	
10.3.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	
10.4.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	
10.5.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	
10.6.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	
11.	Могућност отписа	да
11.1.	Ако постоји могућност отписа, услови под којима може доћи до отписа	губитак
11.2.	Ако постоји могућност отписа, делимичан отпис или отпис у целости	отпис у целости
11.3.	Ако постоји могућност отписа, привремен или трајан отпис	привремени отпис
11.4.	Ако је отпис привремен, услови поновног признавања	позит. финан. резултат
12.	Тип инструмента који ће се при ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	префер.кумулат. акције

Р. бр.	Карактеристике инструмента	Опис
1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица
2.	Третман у складу с прописима	
2.1.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала	инструмент допунског капитала
2.2.	Индивидуални/групни/индивидуални и групни ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	индивидуални
2.3.	Тип инструмента	преференцијалне кумулативне акције
3.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	53.019,00
4.	Номинална вредност инструмента	10.000,00 динара
5.	Рачуноводствена класификација	акцијски капитал
6.	Иницијални датум издавања инструмента	30.08.2004.године
7.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	без датума доспећа
7.1.	Оригинални датум доспећа	без датума доспећа
8.	Да ли постоји право превременог откупа (call option) на страни емитента	не
8.1.	Први датум активирања права превременог откупа	
8.2.	Накнадни датуми активирања права превременог откупа (ако је применљиво)	
9.	Купони/дивиденде	
9.1.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	фиксне
9.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	потпуно дискреционо право
9.3.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	без диск. права
9.4.	Могућност повећања приноса (<i>step up</i>)	не
9.5.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	кумулативне дивиденде
10.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	неконвертибилан
10.1.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	
10.2.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости конвертибилан	
10.3.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	
10.4.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	
10.5.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	
10.6.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	
11.	Могућност отписа	да
11.1.	Ако постоји могућност отписа, услови под којима може доћи до отписа	губитак
11.2.	Ако постоји могућност отписа, делимичан отпис или отпис у целости	отпис у целости
11.3.	Ако постоји могућност отписа, привремен или трајан отпис	привремени отпис
11.4.	Ако је отпис привремен, услови поновног признавања	позитиван финанс. резултат
12.	Тип инструмента који ће се при ликвидацији наплатити непосредно пре наведеног инструмента	

Подаци о повезивању позиција капитала из биланса стања с позицијама из обрасца ПИ–КАП (образац ПИ–УПК)

1. Разлике између биланса стања сачињеног за потребе контроле банкарске групе на консолидованој основи и консолидованих финансијских извештаја банкарске групе

Део обрасца под редним бројем 1. се не презентује јер Банка не врши консолидацију, као што је наведено у уводном делу овог документа.

2. Рашчлањавање елемената у билансу стања

(у 000 RSD)

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке		
A.II	Заложена финансијска средства		
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању		
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха		
A.V	Финансијска средства расположива за продају		
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа		
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација		
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената		
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика		
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате		
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>		у
A.XII	Инвестиције у зависна друштва		
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>		ф
A.XIII	Нематеријална улагања	157.858	и
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема		
A.XV	Инвестиционе некретнине		
A.XVI	Текућа пореска средства		
A.XVII	Одложена пореска средства		
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља		
A.XIX	Остала средства		
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>		х
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)		
P	ПАСИВА		
PO	ОБАВЕЗЕ		
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању		
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха		

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика		
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци		
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима		
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика		
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства		
	<i>Од чега обавезе по основу хибридних инструмената</i>		р
PO.VIII	Субординиране обавезе		
	<i>Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке</i>		с
PO.IX	Резервисања		
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља		
PO.XI	Текуће пореске обавезе		
PO.XII	Одложене пореске обавезе		
PO.XIII	Остале обавезе		
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)		
	КАПИТАЛ		
PO.XV	Акцијски капитал		
	<i>Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	9.176.872	а
	<i>Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	3.988.999	б
	<i>Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција</i>	53.019	њ
	<i>Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција</i>		о
PO.XVI	Сопствене акције		
	<i>Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција</i>		ј
	<i>Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције</i>		т
PO.XVII	Добитак		
	<i>Од чега нераспоређена добит из ранијих година</i>	1.807.021	г
	<i>Од чега добит из текуће године</i>		д
PO.XVIII	Губитак		
	<i>Од чега губици из претходних година</i>		ж
	<i>Од чега губитак текуће године</i>		з
PO.XIX	Резерве		
	<i>Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала</i>		в
	<i>Од чега остале позитивне консолидоване резерве</i>		е
	<i>Од чега остале негативне консолидоване резерве</i>		н
	<i>Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве</i>		љ
	<i>Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке</i>		м
	<i>Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви</i>	1.917.283	п

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
PO.XX	Нереализовани губици		
	<i>Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају</i>	8.322	л
PO.XXI	Учешћа без права контроле		
	<i>Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима</i>		ђ
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0		
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)		
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ		
В.П.А.	Ванбилансна актива		
	<i>Од чега износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција</i>		к
	<i>Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу</i>		ћ
В.П.П.	Ванбилансна пасива		

3. Повезивање позиција у рашчлањеном билансу стања и позиција у обрасцу ПИ–КАП

(у 000 RSD)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
I	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	9.625.627	
1.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	14.972.892	
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	9.176.872	а
1.2.	Емисиона премија	3.988.999	б
1.3.	Резерве из добити		в
1.4.	Нераспоређена добит из ранијих година	1.807.021	г
1.5.	Добит из текуће године		д
1.6.	Мањинска учешћа у подређеним друштвима		ђ
1.7.	Остале позитивне консолидоване резерве		е
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	5.347.265	
2.1.	Губици из претходних година		ж
2.2.	Губитак текуће године		з
2.3.	Нематеријална улагања	157.858	и
2.4.	Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција		ј
2.5.	Износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција		к
2.6.	Регулаторна усклађивања вредности:	5.189.407	
2.6.1.	Нереализовани губици по основу ХОВ расположивих за продају	8.322	л
2.6.2.	Остале нето негативне ревалоризационе резерве		љ
2.6.3.	Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке		м
2.6.4.	Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	5.181.085	
2.7.	Остале негативне консолидоване резерве		н

II		УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	1.970.302	
Редни бр.		Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
1.		ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	1.970.302	
1.1.		Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	53.019	Њ
1.2.		Емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција		о
1.3.		Део ревалоризационих резерви банке	1.917.283	п
1.4.		Хибридни инструменти		р
1.5.		Субординиране обавезе		с
1.6.		Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке		
2.		ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА		
2.1.		Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције		т
2.2.		Потраживања по основу билансне активе и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом		
2.3.		Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу		ћ
2.4.		Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал		
III		УКУПАН КАПИТАЛ	11.589.266	
1.		УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	11.595.929	
2.		ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	6.663	
		Од чега умањење основног капитала	3.332	
		Од чега умањење допунског капитала	3.331	
2.1.		Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно тих лица		(у+ф+х)
2.2.		Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица		
2.3.		Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрачунава капитал		
2.4.		Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	6.663	
2.5.		Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке		
2.6.		Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана		
2.7.		Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених с другим лицима		
IV		НАПОМЕНЕ		
		Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране		
		Износ исправки вредности, резерв.и потребне резерве из добити банке		
		<i>Од чега на групној основи</i>		
		<i>Од чега на појединачној основи</i>		
		Износ очекиваног губитка према IRB приступу		
		Бруто износ субординираних обавеза		

4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Регулаторни капитални захтеви

За потребе управљања ризицима и обезбеђивање континуитета пословања Банка утврђује ниво регулаторног капитала неопходног за покриће преузетих ризика из пословања прописаних од стране НБС, односно регулаторне капиталне захтеве за покриће кредитног ризика, девизног ризика и оперативног ризика:

- Капитални захтев за покриће кредитног ризика израчунава се применом стандардизованог приступа множењем укупне активе пондерисане кредитним ризиком са 12%, при чему укупна актива пондерисана кредитним ризиком представља збир ризичне билансне активе и ризичних ванбилансних ставки израчунаних у складу са регулативом којом се уређује адекватност капитала банке;
- Капитални захтев за девизни ризик Банка израчунава множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 12%, при чему се израчунавање нето отворене девизне позиције у злату врши у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке;
- Капитални захтев за оперативни ризик Банка утврђује применом приступа основног индикатора множењем трогодишњег просека индикатора изложености са 15%.

Подаци о укупним капиталним захтевима и показатељу адекватности капитала (образац ПИ–АКБ)

(у 000 RSD)

Редни бр.	Назив	Износ	Покривеност основним капиталом	Покривеност допунским капиталом
		1	2	3
I	КАПИТАЛ	11.589.266		
1.	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	9.622.295		
2.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	1.966.971		
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	5.183.776		
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	3.968.794	3.968.794	
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	3.968.794		
1.1.1.	Изложености према државама и централним банкама	0		
1.1.2.	Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе	216		
1.1.3.	Изложености према јавним административним телима	0		
1.1.4.	Изложености према међународним развојним банкама			
1.1.5.	Изложености према међународним организацијама			
1.1.6.	Изложености према банкама	77.908		
1.1.7.	Изложености према привредним друштвима	1.048.470		
1.1.8.	Изложености према физичким лицима	1.981.487		
1.1.9.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима			
1.1.10.	Доспела ненаплаћена потраживања	279.962		
1.1.11.	Високоризичне изложености			
1.1.12.	Изложености по основу покривених обвезница			
1.1.13.	Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове			

1.1.14.	Остале изложености	580.751		
Редни бр.	Назив	Износ	Покривеност основним капиталом	Покривеност допунским капиталом
		1	2	3
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)			
1.2.1.	Изложености према државама и централним банкама			
1.2.2.	Изложености према банкама			
1.2.3.	Изложености према привредним друштвима			
1.2.4.	Изложености према физичким лицима			
1.2.4.1.	Изложености према физичким лицима које су обезбеђене хипотекама на непокретностима			
1.2.4.2.	Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима			
1.2.4.3.	Остале изложености према физич. лицима			
1.2.5.	Изложености по основу власничких улагања			
1.2.5.1.	Примењени приступ:			
1.2.5.1.1.	Приступ једноставних пондера ризика			
1.2.5.1.2.	PD/LGD приступа			
1.2.5.1.3.	Приступ интерних модела			
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања			
1.2.5.2.1.	Власничка улага којима се тргује на берзи			
1.2.5.2.2.	Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима			
1.2.5.2.3.	Остала власничка улагања			
1.2.5.2.4.	Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику			
1.2.6.	Изложености по основу остале имовине			
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА			
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	184.380	184.380	
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа			
3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности			
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности			
3.1.3.	Капитални захтев за девизни ризик	184.380	184.380	
3.1.4.	Капитални захтев за робни ризик			
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела			
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	1.030.602	1.030.602	
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	1.030.602	1.030.602	
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог приступа			
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа			
5	ПОКРИВЕНОСТ КАПИТАЛНИХ ЗАХТЕВА			
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	26,83		

5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА

Банка је успоставила процес интерне процене адекватности капитала у оквиру јединственог система управљања ризицима и доношења одлука у Банци.

Процена интерне адекватности капитала представља специфичну меру узајамне прилагођености ризичног профила Банке и нивоа капитала односно меру усклађености преузетих ризика и капитала расположивог за њихово покриће.

У том смислу, процес интерне процене адекватности капитала треба да омогући реално и правовремено сагледавање свих постојећих и потенцијалних ризика којима је Банка изложена, мерење интензитета тих изложености и процену износа капитала у текућем периоду и у одговарајућем временском хоризонту, који те ризике може да апсорбује.

Процес интерне процене адекватности капитала обухвата више група активности:

Идентификација ризика којима је Банка изложена, или може бити изложена

Идентификација ризика подразумева све поступке и методе који се примењују у току обављања пословних активности и сврставање идентификованих ризика у одговарајућу врсту и подврсту ризика у дефинисаном Каталогу ризика.

Идентификација материјално значајних ризика

Процес утврђивања материјално значајних ризика обухвата квантитативне и квалитативне методе утврђивања ових ризика, а односе се на:

- процену могућности квантификације ризика,
- утврђивање степена значајности пре и након примене одговарајућих механизма контроле,
- утврђивање осетљивости капитала на изложеност сваком ризику (капитална релевантност),

након чега се одређује који су ризици у датом тренутку за Банку материјално значајни.

Банка као материјало значајне ризике утврђује:

- Кредитни ризик,
- Ризик концентрације,
- Девизни ризик,
- Оперативни ризик.

Утврђивање појединачних и укупних интерних капиталних захтева

Ове активности обухватају израчунавање износа интерних капиталних захтева за сваку подврсту и врсту материјално значајних ризика.

Банка утврђује интерне капиталне захтев за следеће врсте и подврсте ризика:

- Кредитни ризик (IKZKR) и у оквиру њега следеће подврсте ризика
  - Кредитни ризик клијента (IKZKRcl)
  - Кредитно - девизни ризик клијента (IKZKRfxcl)
  - Ризик наплативости потраживања (IKZKRdeflt);
- Ризик концентрације (IKZRC) и у оквиру њега следеће подврсте ризика
  - ризик концентрације код једног дужника и/или групе повезаних дужника

- (IKZRC10%+)
- ризик концентрације на нивоу 10 највећих дужника (IKZRC10max)
- ризик концентрације у валути на нивоу портфолија (IKZRCfx);
- Девизни ризик (IKZFXR) и у оквиру њега структурални девизни ризик (IKZFXRstruk);
- Оперативни ризик (IKZOPR) - капитални захтев се не утврђује појединачно по подврстама овог ризика, већ на нивоу самог ризика.

Утврђивање укупних интерних капиталних захтева врши се на следећи начин:

- израчунавају се интерни капитални захтеви за подврсте материјално значајних ризика,
- њиховим агрегирањем утврђују се појединачни интерни капитални захтеви за материјално значајне ризике,
- сабирањем интерних капиталних захтева за појединачне ризике утврђује се износ укупних интерних капиталних захтева.

Праћење и контрола нивоа расположивог интерног капитала

Праћење и контрола расположивог интерног капитала представљају перманентни надзор над обимом расположивог интерног капитала и усклађеност са нивоом преузетих ризика. Ове активности обухватају:

- периодично утврђивање вредности показатеља,
- динамичку анализу вредности показатеља интерне адекватности,
- поређење показатеља интерне адекватности са регулаторним и планираним величинама,
- анализу евентуалних одступања,
- спровођење стрес тестова за капитал и анализу добијених резултата.

Алокација капитала

Ове активности обухватају:

- алокацију на подврсте и врсте материјално значајних ризика,
- алокацију према линијама пословања,
- контролу алокације кроз утврђивање лимита за одређене подврсте и врсте ризика.

Извештавање о процесу интерне процене адекватности

Извештавање о процесу интерне процене адекватности капитала подразумева:

- извештавање надлежних органа Банке,
- извештавање Народне банке Србије,

и обухвата бројне квантитативне и квалитативне параметре, неопходна методолошка објашњења и анализе примењених приступа и метода и детаљан опис читавог процеса уз презентовање неопходних аката којима је сам процес дефинисан.

6. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА

6.1. Кредитни ризик

6.1.1. Квалитативне информације

Доспело ненаплаћено потраживање и изложености код којих је извршена исправка вредности

Доспело ненаплаћено потраживање је изложеност код које је Банка утврдила да дужник није испунио своју обавезу у року дужем од 90 дана.

Изложености код којих је извршена исправка вредности су пласмани који представљају финансијску имовину у облику одобрених кредита, датих депозита, дужничких хартија од вредности, откупљених потраживања, потраживања за извршена плаћања по непокривеним акредитивима и остала потраживања које Банка класификује у категорије финансијских средстава у складу са МРС 39 и то:

- зајмови и потраживања и
- инвестиције које се држе до доспећа.

Осим главнице пласманом се сматрају камате и све провизије и накнаде које се односе на поједини финансијски инструмент.

У пласмане се укључују све билансне ставке на основу којих је Банка изложена кредитном ризику, а које је могуће распоредити на појединачног дужника.

Изложености за које се процењује вероватни губитак су преузете будуће обавезе Банке у облику неискоришћених одобрених оквирних линија, непокривених акредитива, датих гаранција и других облика јемстава и сл., односно преузете будуће обавезе које Банка не може опозвати.

Ова категорија обухвата све ванбилансне ставке на основу којих је Банка изложена кредитном ризику, а које је могуће распоредити на појединачног дужника.

Приступ и методи који се користе за обрачун исправке вредности билансне активе и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама

У складу са Методологијом за процену обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у Банци Поштанска штедионица, а.д., Београд, Банка процењује кредитни ризик на појединачној и групној основи. Поступак обрачуна исправке вредности и/или резервисања у складу са Методологијом за сваку од наведених категорија, спроводи се следећим редоследом:

- Одређивање значаја пласмана;
- Идентификација догађаја (објективних доказа) који указују на обезвређење значајних пласмана и/или групе пласмана;
- Обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама за значајне пласмане, код којих је идентификован објективан доказ обезвређења;
- Обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама на групној основи за остале пласмане.

Процена кредитног ризика на појединачној основи

Објективни докази који указују да је дошло до обезвређења пласмана правном лицу укључују следеће догађаје:

1. Значајне финансијске потешкоће издаваоца ХОВ или дужника.
2. Кршење уговорених услова уговора од стране дужника, као што су неизмиривање обавеза по основу камата и/ или главнице.
3. Кашњење у измиривању обавеза преко 90 дана за било коју материјално значајну обавезу тог дужника према Банци. Прекорачење рока доспећа преко 90 дана сматра се прекорачењем које указује на повећан ниво кредитног ризика. Материјално значајна обавеза према Банци је обавеза чији износ се утврђује у складу са одредбама Одуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке.
4. Постојање велике вероватноће да ће дужник ући у процес стечаја или ликвидације или реструктурирања због финансијских потешкоћа.
5. Покретање судског поступка за било које потраживање од дужника.
6. Реструктурирање пласмана (појединачних кредита) или продужење рока враћања главнице или камате и/или умањење каматне стопе и/или накнаде, услед погоршања финансијског стања, односно кредитне способности дужника.
7. Блокада рачуна дужника дужа од укупно 45 дана у последњем кварталу.
8. Економски, национални, локални, технолошки или правни услови који могу негативно да утичу на измиривање обавеза дужника (значајно повећање цена улазних сировина, смањење цена некретнина за хипотеке у тој области, друге промене тржишних услова у којима дужник послује, промена регулативе која може негативно да утиче на пословање дужника, технолошка застарелост производа коју дужник производи и слично).

Објективни докази који указују да је дошло до обезвређења пласмана физичком лицу укључују следеће догађаје:

1. Презадуженост дужника (укупне месечне обавезе дужника веће од укупних месечних примања дужника).
2. Кршење уговорених услова уговора од стране дужника, као што су неизмиривање обавеза по основу камата и/ или главнице.
3. Кашњење у измиривању обавеза преко 90 дана за било коју материјално значајну обавезу тог дужника према Банци, односно непрекинути недозвољени минус преко 90 дана. Прекорачења рока доспећа преко 90 дана сматра се прекорачењем које указује на повећан ниво кредитног ризика. Материјално значајна обавеза према Банци је обавеза чији износ се утврђује у складу са одредбама Одуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке.
4. Покретање судског поступка за било које потраживање од дужника.
5. Реструктурирање пласмана (појединачних кредита), или продужење рока враћања главнице или камате и/или умањење каматне стопе и/или накнаде услед погоршања финансијског стања дужника односно кредитне способности дужника.
6. Блокада рачуна дужника.

Умањење вредности/резервисање на индивидуалној основи се утврђује на основу нето садашње вредности будућих прилива/одлива.

Основица за обрачун умањења вредности на индивидуалној основи је укупан дуг клијента, односно износ билансног потраживања (доспела и недоспела главница, доспеле камате), укључујући и билансна потраживања настала по основу ванбилансних изложености (плаћања по гаранцијама и сл.).

Основица за обрачун резервисања за ванбилансне ставке је износ преузетих неопозивих обавеза Банке, за који се очекује да ће бити извршен. У основицу се не укључују неискоришћене преузете опозиве обавезе.

Приликом процене могућности наплате узимају се у обзир следећи параметри:

- основица за обрачун (износ изложености/очекивани будући одлив);
- одговарајућа ефективна каматна стопа;
- очекивани број дана кашњења у односу на датум доспећа обавезе;
- очекивана наплата уговорених токова готовине;
- очекивана наплата по основу инструмената обезбеђења (колатерала) уколико је пласман обезбеђен колатералом (алтернативно).

Изузетно од наведеног, ако је за одређено потраживање / ванбилансну изложеност рок у коме се очекују будући новчани токови краћи од шест месеци, износ обезвређења билансних изложености се утврђује као разлика између књиговодствене вредности бруто изложености и очекиваних будућих новчаних токова по том потраживању, док се износ вероватног губитка утврђује у висини очекиваних ненадокнадивих будућих новчаних одлива.

Процена кредитног ризика на групној основи

Обрачун умањења вредности билансне активе и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама на групној основи се врши за све значајне пласмане код којих нису утврђени објективни докази обезвређења, као и за све пласмане који нису индивидуално значајни, тј. мали пласмани.

Пласмани који се процењују у смислу обезвређења на групној основи, се класификују у класификационе групе на основу сличних карактеристика кредитног ризика. Класификација се врши у складу са Интерним моделом Банке, бодовањем одговарајућих финансијских и квалитативних показатеља, уз уважавање и дана доцње.

Резервисање за ванбилансну изложеност према правним лицима се процењује применом стопе исправке вредности процењене за билансна потраживања (по одговарајућим категоријама).

Обрачун резервисања по ванбилансним изложеностима према становништву Банка врши за клијенте који су по Интерном моделу класификовани у категорију Е. Обрачун резервисања за наведене ставке врши се по стопи која се примењује на изложености по билансним ставкама за наведену категорију, а која се примењује на укупан износ ванбилансне изложености. За остале категорије клијената у оквиру портфолија ванбилансне изложености према становништву не врши се обрачун резервисања на групној основи.

Утврђене стопе губитка које Банка користи у сврху обрачуна износа обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама се преиспитују најмање једном годишње.

Остала потраживања Банке од клијената за које се не утврђује кредитна способност односно интерна категорија ризика у складу са Интерним моделом Банке, класификују се у посебну групу, на основу броја дана кашњења по конкретном потраживању. Број дана кашњења рачуна се када укупан износ конкретног потраживања достигне материјално значајан износ, дефинисан Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке. Стопе губитка за групу утврђене су у висини регулаторних стопа дефинисаних наведеном одлуком.

6.1.2. Квантитативне информације

Табела 1 Укупан износ изложености разврстан према класама изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Бруто биласно	Ванбилансно	Бруто биласно	Ванбилансно
Банке	3.290.994	45.000	3.207.285	15.000
Држава и централне банке	40.734.353	695.446	42.782.526	839.161
Физичка лица	23.079.614	7.839.665	21.073.943	8.352.875
Привредна друштва	27.829.852	4.739.965	23.178.886	5.664.445
Терит. аутономије и лок. самоупр.	7.992.594	12.023	958	15.610
Остале изложености	26.210.313	67.611	20.038.884	6.043
Укупно	129.137.697	13.399.710	110.282.482	14.893.134
Од чега:				
Изложености обезбеђене хипотекама	-	-	-	-
Доспела ненаплаћена потраживања	19.339.496	-	15.011.965	-

Табела 2. Бруто изложеност према преосталом доспећу

(у 000 RSD)

Класа изложености	до 90 дана	91 - 180 дана	181 - 365 дана	преко 1 године	Бруто изложеност
Банке	3.207.062	89.988	38.944	-	3.335.994
Билансне ставке	3.207.062	44.988	38.944	-	3.290.994
Ванбилансне ставке		45.000	-	-	45.000
Држава и централне банке	41.429.799	-	-	-	41.429.799
Билансне ставке	40.734.353	-	-	-	40.734.353
Ванбилансне ставке	695.446	-	-	-	695.446
Физичка лица	3.006.001	714.683	14.224.353	12.974.242	30.919.279
Билансне ставке	2.826.428	613.574	7.578.422	12.061.191	23.079.615
Ванбилансне ставке	179.573	101.109	6.645.931	913.051	7.839.664
Привредна друштва	17.443.010	371.718	1.536.666	13.218.423	32.569.817
Билансне ставке	14.391.421	323.437	1.163.893	11.951.101	27.829.852
Ванбилансне ставке	3.051.589	48.281	372.773	1.267.322	4.739.965
Терит. аутономије и лок. самоупр.	8.004.594	-	-	-	8.004.594
Билансне ставке	7.992.571	-	-	-	7.992.571
Ванбилансне ставке	12.023	-	-	-	12.023
Остале изложености	25.641.942	44.322	3.830	587.829	26.277.923
Билансне ставке	25.638.912	536	3.638	567.226	26.210.312
Ванбилансне ставке	3.030	43.786	192	20.603	67.611
Укупно 31.12.2014.	98.732.408	1.220.711	15.803.793	26.780.494	142.537.406
Укупно 31.12.2013.	28.461.951	1.197.745	18.680.061	76.835.859	125.175.616

Табела 3 Расподела бруто изложености према категоријама класификације, обрачунатој и потребној резерви

(у 000 RSD)

Катег.	Бил. актива	Ванбил. ставке	Укупно	Обрачун. резерва	Исправка вредности /резервис.	Потребна резерва
А	32.154.783	9.403.445	41.558.228	-	179.960	-
Б	1.711.559	765.695	2.477.254	41.735	250.603	12.892
В	632.444	18.085	650.529	95.615	66.618	38.742
Г	4.245.224	423	4.245.647	1.273.585	1.099.743	507.011
Д	16.293.060	73.261	16.366.321	16.328.602	11.719.576	4.622.440
Укупно 31.12.14.	55.037.070	10.260.909	65.297.979	17.739.537	13.316.500	5.181.085
Укупно 31.12.13.	48.229.732	10.732.804	58.962.536	11.107.709	8.299.798	3.298.327

Табела 4 Изложености код којих је формирана исправка вредности

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
Банке	3.221.018	237.545	2.657.229	126.950
Држава и централне банке	33.370.154	339.437	17.161.964	339.437
Физичка лица	23.079.382	1.225.874	21.073.776	914.666
Привредна друштва	27.556.472	11.250.290	22.921.015	6.562.200
Пољопривреда	1.320.065	317.706	871.958	105.251
Прерађ. индустр, рударство ...	10.969.094	2.753.058	9.657.661	1.530.739
Снабдевање ел. енерг, гас, паром	40.150	2.132	76	13
Грађевинарство	1.934.634	602.174	1.618.292	196.954
Трговина на велико и мало	4.707.285	1.182.833	4.679.557	484.248
Саобраћај, складиш, смештај, исхран	2.049.390	289.894	1.624.922	151.670
Некретнине, админ. и сл.	1.115.219	708.141	842.993	469.214
ОСТАЛО	5.420.635	5.394.352	3.625.555	3.624.110
Терит.аутон.и лок. самоупр.	8.826	7.636	958	1
Остале изложености	24.476.703	2.952.430	18.432.124	2.975.598
Укупно	111.712.555	16.013.212	82.247.066	10.918.852

Табела 5 Изложености за које је формирано резервисање

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Бруто	Резервисање	Бруто	Резервисање
Банке	45.000	2.390	15	1.065
Држава и централне банке	-	-	-	-
Физичка лица	7.821.973	1.762	8.347.011	3.324
Привредна друштва	4.727.377	95.782	1.686.836	34.217
Пољопривреда	-	-	2.585	42
Прерађ. индуст.рударст...	2.612.790	2	-	-
Снабде.ел. ен, гас, паром	779.523	53.569	811.600	3.514
Грађевинарство	698.748	6.313	187.065	637
Трговина на велико и мало	514.400	3.084	121.822	1.843
Саобраћ.склад.смеш.исхр.	90.267	1.165	536.986	1.402
Некретнине, админ. и сл.	-	-	-	-
ОСТАЛО	31.649	31.649	26.779	26.779
Терит. аутон.и лок. самоупр.	-	-	-	-
Остале изложености	6.479	42	6.044	5
Укупно	12.600.829	99.976	10.039.906	38.611

Табела 6 Промене на исправкама вредности / резервисањима у 2014. години

(у 000 RSD)

Исправка вредности	Потражи-вања за камате и накнаде	Дати кредити и депозити	Хартије од вредности и учешћа у капиталу	Готовина, остали пласмани и остала средства	Укупно исправка вредности	Резерви-сања	УКУПНО
Стање на почетку године	307.559	6.098.761	408.884	1.445.981	8.261.185	38.612	8.299.797
Нове исправке вредности у току године, од тога:	326.195	4.126.939	165.995	627.992	5.247.121	111.037	5.358.158
- Повећање по основу курсних разлика	4.187	1.143.143	-	11.226	1.158.556	-	1.158.556
Суспензија камате	2.281.752	-	263.735	-	2.545.487	-	2.545.487
Укидања у корист биланса успеха од тога:	(224.624)	(1.998.732)	(21.419)	(592.867)	(2.837.642)	(49.304)	(2.886.946)
- Укидања по осн.напл. и др.	(222.951)	(1.895.646)	(17.819)	(591.902)	(2.728.318)	(49.304)	(2.777.622)
Смањење по осн.курс. разл	(1.645)	(103.086)	(3.600)	(965)	(109.296)	-	(109.296)
Наплата суспендова.камате	(28)	-	-	-	(28)	-	(28)
Стање на крају године	2.690.882	8.226.968	817.195	1.481.106	13.216.151	100.345	13.316.496

*Исправка вредности нематеријалних улагања, некретнина, залиха није обухваћена овим прегледом.

Табела 7 Укупан и просечан износ изложености пре техника ублажавања разврстан према класама изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Укупно	Просечно	Укупно	Просечно
Банке	3.069.488	3.073.639	3.077.789	2.832.830
Држава и централне банке	41.090.362	42.186.306	43.282.250	38.113.900
Физичка лица	29.370.994	28.785.736	28.200.478	26.616.429
Привредна друштва	16.389.908	17.831.668	19.273.428	17.870.967
Терит. аутономије и лок. самоупр.	7.996.958	4.006.763	16.568	17.907
Остале изложености	23.325.059	20.197.189	17.069.318	13.399.747
Укупно	121.242.769	116.081.300	110.919.831	98.851.778
Од чега:				
Изложености обезбеђене хипотекама	-	-	-	8.784
Доспела ненаплаћена потраживања	2.337.370	3.411.392	4.485.414	2.646.382

Табела 8 Географска расподела изложености

(у 000 RSD)

Класа изложености	Регион	Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2014.		Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2013.	
		Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
Банке		3.026.878	42.611	3.063.854	13.935
	Државе ЕУ	2.734.174	-	1.943.380	-
	Остале државе	289.532	-	475.028	-
	Београд	2.960	42.611	645.344	13.935
	Остатак Србије	151	-	31	-
	Војводина	61	-	71	-
Држава и централне банке		40.394.916	695.446	42.443.089	839.161
	Србија	40.394.916	695.446	42.443.089	839.161
Физичка лица		21.534.743	7.836.252	19.852.587	8.347.891
	Београд	11.053.625	4.446.455	10.087.354	4.754.057
	Остатак Србије	6.941.751	2.264.588	6.579.197	2.410.489
	Војводина	3.539.366	1.125.209	3.186.036	1.183.345
Привредна друштва		11.758.395	4.631.512	13.666.166	5.607.262
	Београд	4.532.666	4.517.684	5.881.666	5.515.915
	Остатак Србије	4.663.830	58.277	4.940.938	15.469
	Војводина	2.561.899	55.552	2.843.562	75.878
Терит. аутономије и лок. самоупр.		7.984.935	12.023	958	15.610
	Београд	391	12.023	218	15.610
	Остатак Србије	755	-	740	-
	Војводина	7.983.789	-	-	-
Остале изложености		23.257.489	67.569	17.063.280	6.038
	Београд	23.257.036	6.437	17.062.470	6.038
	Остатак Србије	318	61.131	792	-
	Војводина	136	-	18	-
Укупно		107.957.356	13.285.413	96.089.934	14.829.897

Табела 9 Расподела изложености по секторима

(у 000 RSD)

Класа изложености	Назив сектора	Бруто изложеност	Нето изложеност	Нето након техника ублажавања
Изложеност према банкама		3.335.995	3.069.489	3.069.489
	Финансије и осигурање	410.660	317.420	317.420
	Страна лица	2.763.046	2.751.672	2.751.672
	Други комитенти	162.289	396	396
Изложеност према државама и централним банкама		41.429.799	41.090.362	41.090.362
	Финансије и осигурање	8.055.230	8.055.230	8.055.230
	Јавни сектор	33.374.569	33.035.132	33.035.132
Изложеност према физичким лицима		30.919.280	29.370.995	29.166.408
	Јавна предузећа	39.892	38.641	38.641
	Привредна друштва	369.093	253.876	215.563
	Предузетници	102.968	75.969	52.598
	Становништво	30.266.312	29.002.268	28.859.365
	Приватна домаћинства	233	233	233
	Други комитенти	140.780	8	8
Изложеност према привредним друштвима		32.569.817	16.389.907	13.959.299
	Јавна предузећа	632.882	593.199	593.199
	Привредна друштва	26.212.534	15.503.371	13.072.763
	Предузетници	38.758	21.217	21.217
	Страна лица	272.117	272.117	272.117
	Други комитенти	5.413.526	3	3
Изложеност према територ. аутоном. и лок. самоуп.		8.004.594	7.996.958	7.996.958
	Јавни Сектор	7.996.959	7.996.958	7.996.958
	Страна лица	7.635	-	-
Остале изложености		26.277.923	23.325.058	25.960.253
	Финансије и осигурање	23.908.663	21.096.885	21.096.885
	Јавна предузећа	1.710.612	1.710.612	1.710.612
	Привредна друштва	16.237	16.237	2.485.159
	Предузетници	-	-	23.371
	Јавни сектор	61.795	61.733	61.733
	Становништво	233	233	143.137
	Страна лица	1.210	1.210	1.210
	Други комитенти	579.170	438.147	438.147
Укупно 31.12.2014.		142.537.407	121.242.769	121.242.769
Укупно 31.12.2013.		125.175.616	110.919.831	110.919.831

Табела 10 Расподела изложености по гранама индустрије

(у 000 RSD)

Класа изложености	Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2014.		Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2013.	
	Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
Банке	3.026.878	42.611	3.063.854	13.935
Држава и централне банке	40.394.916	695.446	42.443.089	839.161
Физичка лица	21.534.743	7.836.252	19.852.586	8.347.891
Привредна друштва	11.758.394	4.631.512	13.666.166	5.607.261
Пољопривреда	907.513	4.220	759.100	1.014.191
Прерађ. индустр. рударство ...	6.389.109	2.612.788	6.701.274	2.307.842
Снабдевање ел. енерг, гасом, паром	38.017	725.954	63	808.086
Грађевинарство	453.238	679.789	1.156.203	832.057
Трговина на велико и мало	2.002.397	511.291	3.390.842	102.540
Саобраћај, складиш, смештај, исхрана	1.472.269	96.648	1.376.052	535.584
Некретнине, администр и сл.	202.514	822	28.303	1.167
ОСТАЛО	293.337	-	254.329	5.794
Терит. аутономије и лок. самоупр.	7.984.935	12.023	958	15.610
Остале изложености	23.257.490	67.569	17.063.280	6.038
Укупно	107.957.357	13.285.413	96.089.934	14.829.897

Табела 11 Доспела ненаплаћена потраживања

(у 000 RSD)

Класа изложености	31.12.2014.		31.12.2013.	
	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
Банке	233.297	198.838	90.705	90.588
Држава и централне банке	-	-	-	-
Физичка лица	1.194.186	877.488	877.704	626.989
Привредна друштва	17.911.139	11.100.598	13.740.637	6.439.280
Пољопривреда	737.218	314.096	138.857	101.449
Прерађ. инд. рударство ...	5.853.423	2.738.326	4.860.914	1.523.387
Снабдевање ел. Енерг, гас, паром	-	-	-	-
Грађевинарство	1.494.317	599.536	1.295.843	196.952
Трговина на велико и мало	2.996.565	1.159.501	2.792.593	484.078
Саобраћај, складиш, смештај, исхран	512.148	255.653	272.213	99.037
Некретнине, администр и сл.	929.243	650.326	774.591	429.115
ОСТАЛО	5.388.225	5.383.160	3.605.626	3.605.262
Терит. аутономије и лок. самоупр.	-	-	-	-
Остале изложености	419	391	302.919	302.914
Укупно	19.339.041	12.177.315	15.011.965	7.459.771

Стандардизовани приступ мерењу кредитног ризика

За потребе израчунавања капиталног захтева за кредитни ризик Банка све изложености распоређује у одговарајуће класе изложености у складу са стандардизованим приступом за мерење кредитног ризика.

Банка приликом одређивања пондера кредитног ризика за изложености према државама и централним банкама користи дугорочне кредитне рејтинге агенције агенције Moody 's Investor Service Ltd, према мапирању ових рејтинга у одговарајуће нивое кредитног квалитета које је извршила Народна банка Србије.

Табела 12 Класе изложености по пондерима ризика пре и након примене техника ублажавања кредитног ризика

(у 000 RSD)

Класа изложености	Пондер	Бруто изложеност		Нето пре техника ублажавања		Нето после техника ублажавања	
		Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
Банке		3.290.995	45.000	3.026.878	42.611	3.026.878	42.611
	20%	2.938.944	-	2.938.659	-	2.938.659	-
	50%	95.052	45.000	79.606	42.611	79.606	42.611
	100%	256.999	-	8.613	-	8.613	-
Држава и централне банке		40.734.353	695.446	40.394.916	695.446	40.394.916	695.446
	0%	40.734.353	695.446	40.394.916	695.446	40.394.916	695.446
Физичка лица		23.079.615	7.839.665	21.534.743	7.836.252	21.354.616	7.811.792
	75%	21.885.986	7.838.653	21.474.861	7.835.797	21.301.167	7.811.337
	100%	1.187.000	829	53.578	277	48.926	277
	150%	6.629	183	6.304	178	4.523	178
Привредна друштва		27.829.852	4.739.965	11.758.395	4.631.512	9.327.787	4.631.512
	20%	-	160.000	-	160.000	-	160.000
	100%	27.829.852	4.579.965	11.758.395	4.471.512	9.327.787	4.471.512
Терит. аутономије и локалне самоупр.		7.992.571	12.023	7.984.935	12.023	7.984.935	12.023
	0%	7.983.745	-	7.983.745	-	7.983.745	-
	50%	8.826	12.023	1.190	12.023	1.190	12.023
Остале изложености		26.210.314	67.611	23.257.490	67.569	25.868.225	92.029
	0%	17.039.778	-	17.039.778	-	19.610.408	76.615
	20%	1.712.829	-	1.712.829	-	1.776.719	14.984
	100%	7.457.707	67.611	4.504.883	67.569	4.481.098	430
Укупно		129.137.699	13.399.710	107.957.357	13.285.413	107.957.357	13.285.413

6.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика

У процесу имплементације Базел II стандарда Банка је усвојила интерна акта којима су дефинисани услови за признавање и коришћење техника ублажавања кредитног ризика приликом израчунавања капиталних захтева за кредитни ризик. За потребе ублажавања кредитног ризика Банка може да користи подобне инструменте кредитне заштите (инструменти материјалне и нематеријалне кредитне заштите), уколико су испуњени услови за сваку врсту и инструмент кредитне заштите, на начин прописан Одлуком о адекватности капитала банке.

Уколико Банка прихвати и призна финансијску имовину као подобан инструмент кредитне заштите, прилагођавање активе пондерисане кредитним ризиком врши се применом једноставног метода.

Прилагођавање активе применом техника ублажавања кредитног ризика на дан 31.12.2014. године извршено је у укупном износу од 2.635.196 хиљ. RSD (на дан 31.12.2013. године 3.750.128 хиљ. RSD), у највећем делу у класи изложености према привредним друштвима.

Интерним актима Банке у одређеној мери је регулисана област коришћења техника ублажавања кредитног ризика, а у наредном периоду ће се спроводити активности усмерене ка развоју и унапређењу примењених техника ублажавања кредитног ризика, као и стварању услова за квалитетно праћење ефеката примењених техника.

Банка, у поступку оцене кредитног захтева, паралелно са оценом кредитне способности клијената процењује и инструменте обезбеђења које прихвата у циљу елиминисања/смањења губитка у случају неизмирења обавеза по кредитима. Прибављени инструменти обезбеђења не умањују ризик неизмирења обавеза дужника према Банци.

Да би инструмент обезбеђења био прихватљив за Банку треба да задовољи следеће опште услове:

1. Постојање валидног правног основа - правни основ обезбеђења мора увек бити документован, како би наплата могла да се изврши у складу са важећим прописима.
2. Реализација и могућност реализације - неопходно је да је инструмент обезбеђења могуће реализовати односно наплатити у разумном року (утрживост), односно остварити у новчаним средствима, а у складу са важећим прописима.
3. Повезаност (корелација) - не сме постојати висок степен корелације, односно може се толерисати мала повезаност, између вредности обезбеђења и кредитне способности дужника.

У циљу смањења кредитног ризика Банка:

- прибавља одговарајуће инструменте наплате потраживања,
- прибавља одговарајућа реална средства обезбеђења,
- уговара јемства правних или физичких лица,
- врши осигурање потраживања.

Актима Пословне политике Банке дефинисани су инструменти обезбеђења прихватљиви за Банку по категоријама клијената. Инструменти обезбеђења које Банка уобичајено користи су:

- заложно право на непокретним стварима – хипотека,
- заложно право на покретним стварима и правима,
- заложно право на хартијама од вредности,
- заложно право на потраживањима,
- наменски орочени депозити,
- јемства.

Инструменти обезбеђења морају бити приложени у форми која обезбеђује правну ваљаност за њихово потенцијално активирање, а вредност инструмента обезбеђења мора бити довољна за наплату целокупног потраживања Банке (главница, камата, накнада итд.).

За вредновање некретнина Банка користи процене независних проценитеља. Праћење вредности инструмента обезбеђења врши се периодично, у зависности од врсте

обезбеђења, тржишних услова и сл. Најдужи рок за поновну процену примљеног инструмента у облику имовине је три године (стамбене непокретности).

Приликом процене вредности инструмента обезбеђења у облику имовине узима се у обзир и висина трошкова активирања инструмента обезбеђења (административни, судски, посреднички), као и могућност смањења вредности инструмента (принудна продаја итд.). Банка је интерним актима утврдила ближе критеријуме за процену очекиваних износа наплате реализацијом инструмента обезбеђења (тзв. haircut).

6.2. Каматни ризик

Појам и дефиниција каматног ризика

Каматни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена каматних стопа, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи.

Промене каматних стопа утичу на нето каматни приход Банке, односно на измену нивоа каматних прихода и каматних расхода. Промене каматних стопа утичу и на финансијски резултат и економску вредност Банке јер се са променом каматних стопа мењају и садашње вредности будућих новчаних токова.

У циљу одржавања профитабилног и ликвидног пословања, Банка мери и процењује изложеност каматном ризику како би се заштитила од могућих флукуација каматних стопа које би се могле негативно одразити на финансијски резултат и капитал.

Извори каматног ризика и учесталост мерења ризика

Извори каматног ризика могу бити:

- недовољно флексибилна каматна политика,
- неусклађеност рочне, валутне и секторске структуре каматносноне активе и пасиве,
- нередовно и неадекватно праћење и анализа кретања каматних стопа на тржишту и свих елемената који утичу на висину каматних стопа као што су расположиви ниво и структура извора средстава, висина референтне стопе Народне банке Србије, кретање нивоа цена и курса динара, тражња за одређеним банкарским производима и сл.,
- нередовно и неадекватно праћење и анализа каматносноне активе и пасиве у смислу утврђивања одговарајућих односа позиција у оквиру активе, пасиве и ванбилансних ставки у корелацији са каматним стопама и стопама накнада и сл.

Банка врши континуиран и активан надзор и контролу над каматносноном активом и пасивом и истовремени надзор над системом каматних стопа и обезбеђивањем ефикасног механизма њиховог прилагођавања тржишним кретањима и профитабилним пројектима. Сектор за управљање ризицима мери и процењује каматни ризик месечно, квартално и годишње а по потреби и чешће, и о томе извештава надлежне органе Банке.

Основне претпоставке за мерење, односно процену изложености каматном ризику, укључујући и претпоставке о превременим отплатама кредита и кретању неорочених депозита

За потребе адекватног мерења степена изложености каматном ризику, Сектор за управљање ризицима анализира неусклађеност каматних стопа користећи следеће компоненте билансне активе и пасиве и ванбилансних ставки:

- каматносна средства (кредити, купљене дужничке хартије од вредности,

- пласмани код других банака и други каматносни финансијски инструменти);
- каматносни обавезе (депозити банака и клијената, издате дужничке хартије од вредности и друге каматносни обавезе).

У складу са структуром позиција у Банкарској књизи и природом каматно осетљивих ставки, моделирање процеса мерења изложености каматном ризику заснива се на следећим претпоставкама:

- подаци су доступни правовремено и у одговарајућој форми
- финансијски инструменти исказани су по књиговодственој вредности
- каматно осетљиве позиције биланса распоређене су према критеријуму доспећа у најмање седам временских сегмената
- инструменти са фиксном каматном стопом распоређују се према преосталом року доспећа
- инструменти са променљивом каматном стопом распоређују се према преосталом року до промене каматне стопе, односно према уговореном доспећу, с обзиром да динамика усклађивања променљивих каматних стопа није унапред позната јер зависи од динамике промене референтних стопа за које је везана
- позиције у страним валутама прерачунавају се у динаре по средњем курсу Народне банке Србије
- позиције са уграђеним опцијама распоређују се према уговореном датуму доспећа
- пројекција новчаних токова врши се без укључивања ефеката евентуалних превремених отплата кредита или повлачења депозита
- позиције без уговорене рочности укључују се у временски сегмент са најкраћим роком доспећа.

Претпоставке су дефинисане на основу уважавања реалног и историјског кретања и стања следећих значајних параметара:

- структуре позиција у Банкарској књизи у којој доминирају једноставни финансијски инструменти (углавном кредити и депозити),
- обима каматносни активе и пасиве,
- релативно малог удела превремених отплата кредита и повлачења депозита.

6.3. Ризик ликвидности

Појам и дефиниција ризика ликвидности

Ризик ликвидности је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неспособности Банке да испуњава своје доспеле обавезе.

Банка својом имовином и обавезама управља на начин који омогућава да у сваком тренутку испуни своје доспеле обавезе (ликвидност) и да трајно испуњава све своје обавезе (солвентност).

Извори настанка ризика ликвидности и учесталост мерења ризика

Извори настанка ризика ликвидности могу бити:

- повлачење постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања,
- отежано претварање имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту,
- нестабилност и неадекватна диверсификованост извора финансирања,
- нередовно и неадекватно планирање прилива и одлива укупних новчаних средстава као и прилива и одлива по појединим валутама и сл.

Начин праћења значајних параметара ликвидности

Извршни одбор Банке дневно прати усклађеност пословања Банке са успостављеним лимитима за управљање ризиком ликвидности, односно показатељима ликвидности.

Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке планира и прати приливе и одливе средстава по валутама значајним за ликвидност Банке дневно, недељно, месечно и на дужи рок, на основу података достављених од стране надлежних сектора, сагледавајући следеће податке:

- преглед доспећа кредита одобрених клијентима,
- преглед доспећа датих и узетих депозита од других банака,
- преглед доспећа хартија од вредности,
- преглед орочених динарских и девизних средстава клијената Банке,
- рочну структуру орочених депозита клијената Банке,
- преглед потенцијалних ангажовања Банке по основу одобрених кредита,
- преглед потенцијалних обавеза Банке по основу ванбилансне евиденције (дати авали и дате гаранције),
- стање и динамику промена у валутама које могу значајно утицати на њену ликвидност.

Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке континуирано прати кретање депозита по виђењу и орочених депозита, и иницира усклађивање прилива и одлива средстава, у циљу одржавања оптималне ликвидности и профитабилности.

Сектор за послове са привредом, Сектор за послове са становништвом, Сектор за платне картице и Сектор за управљање ризицима прате уредност измирења обавеза клијената, у циљу спречавања погоршања квалитета кредитног портфолија и угрожавања извора ликвидности Банке.

Начин мерења и процене изложености ризику ликвидности

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- израчунавањем показатеља ликвидности дефинисаних регулативом НБС,
- израчунавањем интерних показатеља ликвидности
- праћењем нето токова готовине,
- утврђивањем индикатора ликвидности и индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- гар анализом,
- анализом стрес сценарија.

6.4. Девизни ризик

Појам и дефиниција девизног ризика

Девизни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промене девизног курса, а Банка је изложена девизном ризику по основу ставки које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Извори настанка девизног ризика и учесталост мерења ризика

Извори настанка девизног ризика могу бити:

- промене девизних курсева у међусобним односима валута које се налазе у девизном портфолију Банке,
- промена структуре средстава и обавеза у свакој валути, појединачно и укупно, као и њихове међусобне усклађености,

- куповина и продаја девиза за свој рачун и/или за рачун клијента.

Кључне валуте које могу бити извори изложености Банке девизном ризику су EUR, USD, CHF и позиције у динарима чија се вредност усклађује према курсу EUR.

Мерење девизног ризика, у смислу квантификовања изложености, обухвата дневно мерење и ограничавање отворених позиција по валутама (појединачно и укупно) у односу на важећу регулативу и дефинисане лимите.

Начин праћења значајних параметара девизног ризика

У циљу процене девизног ризика, Сектор за управљање средствима и ликвидношћу Банке континуирано прати следеће параметре:

- најзначајније индикаторе који утичу на вредност појединачних валута,
- промене каматних стопа на различитим финансијским тржиштима и за сваку валуту појединачно,
- промене девизних курсева у међусобним односима валута које се налазе у девизном портфолију Банке,
- структуру средстава и обавеза у свакој валути, појединачно и укупно, као и њихову међусобну усклађеност,
- процену потражње за кредитима и депозитима по свакој валути појединачно,
- стање девизног тржишта (ликвидност, конвертибилност, волатилност и сл.).

Начин мерења и процене изложености девизном ризику

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- обрачуном девизне позиције,
- израчунавањем показатеља девизног ризика,
- утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- *gap* анализом и
- анализом стрес сценарија.

6.5. Оперативни ризик

Појам и дефиниција оперативног ризика

Оперативни ризик је ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста (ненамерних и намерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у Банци, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја.

Оперативни ризик укључује и:

- правни ризик који представља ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака у вези са пословањем Банке
- ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези с процесима и системима Банке
- ризике који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу.

Одабрани приступ за мерење капиталног захтева за оперативни ризик

За израчунавање капиталног захтева за покриће оперативног ризика, Банка се

определила за примену приступа основног индикатора.

7. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ

Подаци су презентовани у Напоменама уз Редовне годишње финансијске извештаје за 2014. годину.

ДИРЕКТОР СЕКТОРА

Гордана Вукелић